
Analiza anketnega vprašalnika o interesu in stališčih kmetovalcev glede pripravljenost za vzpostavitev novih krajinskih elementov

EIP Projekt: Ohranjanje in izboljšanje stanja biotske raznovrstnosti na kmetijsko intenzivnih
območjih na osnovi ekosistemskih značilnosti

KAZALO PREGLEDNIC

Tabela 1: Primerjava starostnih skupin in strinjanja trditvi: "Ohranjajo biotsko pestrost in stabilnost kmetijskega ekosistema."	6
Tabela 2: Primerjava starostnih skupin in strinjanja trditvi: "Njihova prisotnost otežuje obdelovanje kmetijskih zemljišč."	7
Tabela 3:Primerjava starostnih skupin in strinjanja trditvi: "V primeru vzpostavitve krajinskih elementov, so izgube kmetijskih površin za pridelavo prevelike."	9
Tabela 4:Primerjava starostnih skupin in strinjanja trditvi: "Njihova prisotnost vpliva na zmanjšanje količine pridelka."	10
Tabela 5:Primerjava starostnih skupin in strinjanja trditvi: "Njihova prisotnost prispeva k boljši kvaliteti pridelka."	12
Tabela 6:Primerjava starostnih skupin in strinjanja trditvi: "Površine krajinskih elementov, morajo biti upravičene za kmetijske subvencije."	13
Tabela 7 Korelacija med starostjo anketirancev in KMG na območju Nature 2000.	15
Tabela 8: Primerjava stopnje intenzivnosti KMG in KRZ na KZU	16
Tabela 9: Primerjava velikosti KMG in KRZ na KZU	18
Tabela 10: Primerjava prevladujoče rabe KZU in KRZ na KZU	19
Tabela 11: Primerjava pripravljenosti vzpostavitve novih krajinskih elementov in velikostjo KMG.....	21
Tabela 12: Primerjava pripravljenosti vzpostavitve novih krajinskih elementov in KMG na OMD.....	22
Tabela 13: Primerjava pripravljenosti vzpostavitve novih krajinskih elementov in prevladujoče rabe KZU	23
Tabela 14:: Primerjava pripravljenosti vzpostavitve novih krajinskih elementov in KMG na Naturi 2000	25

V okviru EIP projekta *»Ohranjanje in izboljšanje stanja biotske raznovrstnosti na kmetijsko intenzivnih območjih na osnovi ekosistemskih značilnosti«* želimo preveriti interes in stališča kmetovalcev za ohranjanje in vzpostavitev novih krajinskih značilnosti oz. elementov ob ustreznem finančnem nadomestilu.

Pripravljenost kmetovalcev za vzpostavitev novih krajinskih elementov je ključnega pomena za ohranjanje biotske raznovrstnosti in ekosistemskih storitev v kmetijski krajini. Predpostavljamo, da je stopnja pripravljenosti kmetovalcev za sprejemanje novih krajinskih elementov odvisna od številnih dejavnikov, kot so značilnost KGM, dostopnost do strokovne pomoči, splošna zavest o pomenu ohranjanja krajinskih elementov in drugo. Eden od ključnih dejavnikov, ki vplivajo na pripravljenost kmetov za vzpostavitev novih krajinskih elementov je proizvodno gospodarski dejavnik. Kmetovalci se običajno osredotočajo na doseganje največjega donosa na svojih kmetijskih zemljiščih, zato uvajanje novih krajinskih elementov, kot so mejice, pomeni zmanjšanje kmetijskih površin.

Pripravljen je bil obširen anketni vprašalnik o stališčih kmetovalcev o krajinskih značilnostih ter o njihovem interesu za ohranjanje in vzpostavitev novih krajinskih elementov ob ustreznem finančnem nadomestilu.

Skupno število anketirancev je bilo **1.197**, v časovnem obdobju **med februarjem in majem 2022**, na **območju delovanja KGZS Zavoda Ptuj**. V anketiranje KGZS Zavoda Ptuj so bile vključene sledeče občine v območjih UE:

- Ormož (Ormož, Sveti Tomaž, Središče ob Dravi);
- Ptuj (Ptuj, Majšperk, Žetale, Markovci, Gorišnica, Trnovska vas, Destrnik, Kidričevo, Videm pri Ptuj, Podlehnik, Sv. Andraž, Juršinci, Hajdina);
- Slovenska Bistrica (Makole, Poljčane, Slovenska Bistrica, Oplotnica);
- Lenart (Sv. Trojica v Slo. goricah, Sv. Jurij v Slov. goricah, Lenart, Benedikt, Sv. Ana, Cerkevjak);
- Radlje ob Dravi (Podvelka, Ribnica na Pohorju, Radlje ob Dravi, Vuzenica, Muta)."

V nadaljevanju bo na kratko predstavljena analiza nekaterih vprašanj anketnega vprašalnika.

- **Struktura anketirancev in kmetijskih gospodarstev**

V anketo so bile vključene različne starostne skupine članov kmetijskih gospodarstev. Najmanj zastopana starostna skupina v anketi je skupina pod 20 let, ki predstavlja le 0,3% vseh anketiranih oseb ter najbolj zastopana starostna skupina nad 61 let, ki predstavlja 41,2% vseh anketiranih oseb.

Iz podatkov je razvidno, da večina kmetijskih gospodarstev spada v kategorije z manjšo skupno površino zemljišč. 712 obravnavanih kmetijskih gospodarstev ima manj kot 10 ha zemlje, kar predstavlja približno 60% vseh kmetijskih gospodarstev v vzorcu. Kmetijska gospodarstva z več kot 20 ha zemlje so v vzorcu manjšina, saj jih je manj kot 10%.

75% anketiranih kmetov ima kmetijska gospodarstva znotraj OMD območij, 10,8% delno in le 14,2% izven.

Prevladujoča usmeritev je mešana rastlinska pridelava in živinoreja, sledi mešana rastlinska pridelava in specializirani govedorejci. Skoraj polovica (49,9%) kmetijskih gospodarstev ima prevladujočo rabo orne površine, 46,3% travniške površine in preostanek trajne nasade.

Več kot polovica anketiranih (53,1%) nima kmetijskih zemljišč v območju Nature 2000, 16,8% jih ima in skoraj tretjina vprašanih (29,9%) ne ve, ali ima svoja zemljišča v območju Nature 2000.

- **Stališča kmetovalcev do krajinskih elementov**

Rezultati raziskave so pokazali zanimive ugotovitve glede stališč kmetov do krajinskih elementov in njihove pripravljenosti za vzpostavitev novih krajinskih elementov. Večina anketirancev (52 %) se popolnoma strinja s trditvijo, da krajinski elementi ohranjajo biotsko pestrost in stabilnost kmetijskega ekosistema, kar kaže na precejšnjo ozaveščenost o pomenu krajinskih elementov za ohranjanje ekosistemskih storitev (grafikon a). Prav tako se strinjajo, da njihova prisotnost otežuje obdelovanje kmetijskih površin (popolnoma 33 % in delno 52,6 %). Vendar pa so mnenja glede vpliva krajinskih elementov na kvaliteto pridelka bolj raznolika, le 16,9 % anketirancev se popolnoma strinja s trditvijo, da prisotnost krajinskih elementov prispeva k boljši kvaliteti pridelka, medtem ko se 43,9 % ne strinja (grafikon b). Večina anketiranih se strinja s trditvijo, da prisotnost krajinskih elementov otežuje obdelovanje kmetijskih površin, več kot polovica anketiranih (52,6 %) se delno strinja s to trditvijo, medtem ko se s trditvijo popolnoma strinja 33,8 % anketiranih.

- **Lokacija vzpostavitve novega krajinskega elementa in izbor krajinskega elementa**

Pri vprašanju lokacije vzpostavitve novega krajinskega elementa in izboru krajinskega elementa bi večina kmetov, ki bi bili pripravljeni vzpostaviti nov krajinski element (779 anketiranih oz. 45,9 %), to naredilo na robu njive, ob meji s sosednjo njivo ali travnikom. Na robu travnika bi nov krajinski element vzpostavilo 638 anketiranih kmetov (37,6 %), medtem ko bi jih le 35 (2,1 %) to storilo na sredini njive. Poleg tega 223 anketiranih (13,1 %) ne ve, kje bi vzpostavili nov krajinski element in bi potrebovali nasvet strokovnjaka. Iz tega lahko sklepamo, da bi kmetje najraje vzpostavljali krajinske elemente na robovih kmetijskih površin, kar lahko pomeni, da bi bili bolj naklonjeni vzpostavitvi manjših in bolj razpršenih krajinskih elementov v obliki mejic in drevoredov.

Iz podatkov je razvidno, da so **najbolj pogosti krajinski element**, ki bi ga kmetje bili pripravljeni vzpostaviti **posamezna drevesa in grmi**, saj se je za to izbiro odločilo 30,3 % anketirancev. Sledi visokodebelni sadovnjak (21,9 %), mejica (11,5 %), obmejek (11,4 %) in obvodna vegetacija (5 %). Le 16,4 %, anketiranih ne ve, kateri krajinski element bi vzpostavili in bi potrebovali nasvet strokovnjaka.

Večina anketiranih kmetov (952 oz. 79,5 %) bi bila pripravljena odstopiti največ 3 % svojih kmetijskih zemljišč za vzpostavitev krajinskega elementa, medtem ko bi 14,1 % anketiranih kmetov bilo pripravljenih odstopiti med 3 % in 5 %. Le manjši delež anketiranih kmetov bi bil pripravljen nameniti več kot 5 % kmetijskih zemljišč v uporabi za nove krajinske elemente.

- **Finančna komponenta**

Kar 72,3% anketirancev meni, da morajo biti površine krajinskih elementov upravičene za kmetijske subvencije, kar kaže na potrebo po zagotavljanju finančne podpore za vzpostavitev in vzdrževanje krajinskih elementov. Vprašanje finančnega nadomestila je ključno za večino kmetov, saj kar 75,3% anketirancev meni, da bi bilo primerno 100% finančno nadomestilo s strani ukrepov Programa razvoja podeželja (PRP). Le majhen delež anketirancev (2%) bi bil pripravljen vzpostaviti krajinski element brez finančnega nadomestila na lastne stroške. Ta podatek poudarja pomembnost zagotavljanja ustreznih finančnih spodbud za kmetovalce za vzpostavitev krajinskih elementov.

Glede pripravljenosti za vzpostavitev novih krajinskih elementov ob prejemu finančnega nadomestila je mnenje anketiranih razdeljeno. Približno ena tretjina anketirancev (37,1%) bi bila pripravljena vzpostaviti nov krajinski element od ustreznem finančnem nadomestilu, medtem ko 35,1% tega ne bi storili kljub finančnemu nadomestilu. To kaže na različne dejavnike, ki vplivajo na odločitve kmetovalcev o vzpostavitvi krajinskih elementov, ki so v veliki meri ekonomske narave.

- **Rezultati mnenj o vplivih krajinskih elementov v odvisnosti od starosti anketiranih oseb**

Vprašanje 7 v anketnem vprašalniku je preverjalo mnenje anketiranih o vplivih krajinskih elementov v obliki 3-stopenjske lestvice. V nadaljevanju so predstavljeni kombinirani rezultati starosti anketiranih oseb (vprašanje 1) in strinjanje s trditvami v vprašanju 7 (katere starostne skupine bolj /manj poznajo pozitivne vplive krajinskih elementov na ohranjanje biotske pestrosti, katere staroste skupine jih vidijo bolj kot oviro (izguba pridelka, otežene obdelava). Rezultati so predstavljeni po posameznih trditvah vprašanja 7.

a) **Ohranjajo biotsko pestrost in stabilnost kmetijskega ekosistema.**

Tabela 1: Primerjava starostnih skupin in strinjanja trditvi: "Ohranjajo biotsko pestrost in stabilnost kmetijskega ekosistema."

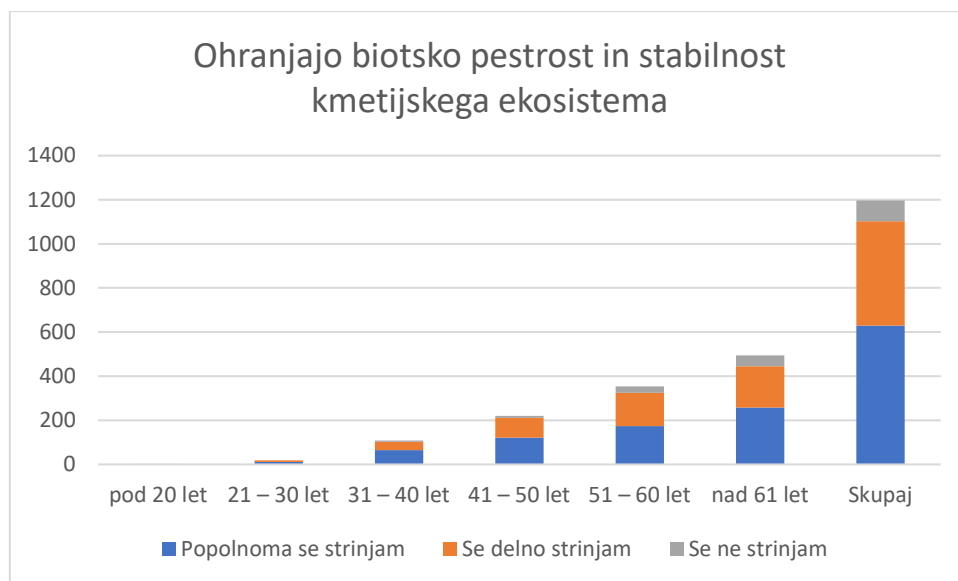
	Popolnoma se strinjam		Se delno strinjam		Se ne strinjam		Skupaj	
	N	%	N	%	N	%	N	%
<i>pod 20 let</i>	0	0,0	1	50,0	1	50,0	2	0,2
<i>21 – 30 let</i>	11	61,1	7	38,9	0	0,0	18	1,5
<i>31 – 40 let</i>	65	59,6	38	34,9	6	5,5	109	9,1
<i>41 – 50 let</i>	122	55,5	90	40,9	8	3,6	220	18,4
<i>51 – 60 let</i>	173	49,0	151	42,8	29	8,2	353	29,5
<i>nad 61 let</i>	258	52,1	187	37,8	50	10,1	495	41,4
Skupaj	629	16,8	474	53,3	94	29,9	1197	100,0

Ključne ugotovitve:

- **Pod 20 let:** V tej starostni skupini ni bilo nobenega anketiranca, ki bi se popolnoma strinjal s trditvijo, da pozitivni vplivi krajinskih elementov prispevajo k ohranjanju biotske pestrosti. En anketiranec (50%) se je delno strinjal in en se ni.
- **1–30 let:** Med temi anketiranci se večina (61,1%) popolnoma strinja s trditvijo, medtem ko se 38,9% delno strinja. Nihče se ni izrazil, da se ne strinja.
- **31–40 let:** Tudi v tej starostni skupini prevladujejo tisti, ki se popolnoma strinjajo (59,6%), medtem ko se 34,9% delno strinja in 5,5% ne strinja.
- **41–50 let:** Med anketiranci v tej starostni skupini se 55,5% popolnoma strinja, 40,9% se delno strinja, medtem ko 3,6% ne strinja.

- **51–60 let:** V tej starostni skupini se 49% popolnoma strinja, 42,8% se delno strinja, medtem ko 8,2% ne strinja.
- **Nad 61 let:** Med najstarejšimi anketiranci se 52,1% popolnoma strinja, 37,8% se delno strinja, medtem ko 10,1% ne strinja.

Večina anketiranih v vseh starostnih skupinah prepoznava pozitivne vplive krajinskih elementov na ohranjanje biotske pestrosti.

b) Njihova prisotnost otežuje obdelovanje kmetijskih zemljišč.

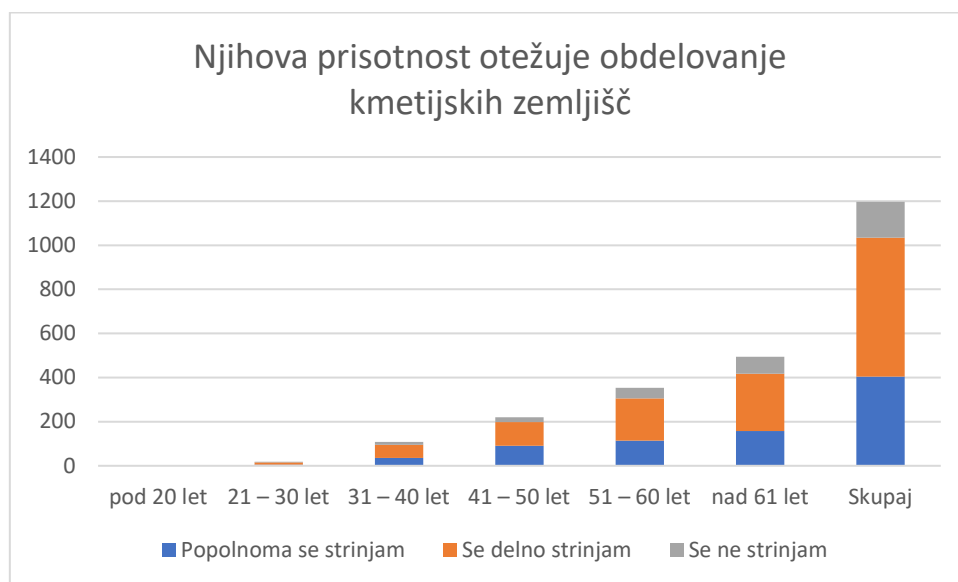
Tabela 2: Primerjava starostnih skupin in strinjanja trditvi: "Njihova prisotnost otežuje obdelovanje kmetijskih zemljišč."

	Popolnoma se strinjam		Se delno strinjam		Se ne strinjam		Skupaj	
	N	%	N	%	N	%	N	%
<i>pod 20 let</i>	0	0,0	2	100,0	0	0,0	2	0,2
<i>21 – 30 let</i>	5	27,8	11	61,1	2	11,1	18	1,5
<i>31 – 40 let</i>	36	33,0	59	54,1	14	12,8	109	9,1
<i>41 – 50 let</i>	91	41,4	107	48,6	22	10,0	220	18,4
<i>51 – 60 let</i>	114	32,3	191	54,1	48	13,6	353	29,5
<i>nad 61 let</i>	158	31,9	260	52,5	77	15,6	495	41,4
Skupaj	404	33,7	630	52,6	163	13,6	1197	100,0

Ključne ugotovitve:

- **Pod 20 let:** 2 anketirance, od tega noben (0%) ni popolnoma soglašal, vendar sta se oba (100%) delno strinjala, da prisotnost krajinskih elementov otežuje obdelovanje kmetijskih zemljišč.
- **21–30 let:** 18 anketirancev, med njimi se 5 (27,8%) popolnoma strinja, 11 (61,1%) se jih delno strinja, medtem ko se 2 (11,1%) ne strinja s trditvijo.
- **31–40 let:** 109 anketirancev, od katerih se 36 (33,0%) popolnoma strinja, 59 (54,1%) jih je delno soglašajočih, 14 (12,8%) pa se z njo ne strinja.
- **41–50 let:** 220 anketirancev, med njimi se 91 (41,4%) popolnoma soglašajo, 107 (48,6%) se jih delno soglašajo, 22 (10,0%) pa se z njo ne strinja.
- **51–60 let:** 353 anketirancev, med njimi se 114 (32,3%) popolnoma strinja, 191 (54,1%) jih je delno soglašajočih, 48 (13,6%) pa se s trditvijo ne strinja.
- **Nad 61 let:** 495 anketirancev, med katerimi se 158 (31,9%) popolnoma strinja, 260 (52,5%) jih je delno soglašajočih, 77 (15,6%) pa se z njo ne strinja.

Skupna analiza kaže, da večina anketiranih v vseh starostnih skupinah vsaj delno strinja, da prisotnost krajinskih elementov otežuje obdelovanje kmetijskih zemljišč. Najvišji odstotek strinjanja se pojavlja med anketiranci starimi od 41 do 50 let, medtem ko so odstotki strinjanja precej podobni v preostalih starostnih skupinah, le z nekaj razlikami.

c) **V primeru vzpostavitve krajinskih elementov, so izgube kmetijskih površin za pridelavo prevelike.**

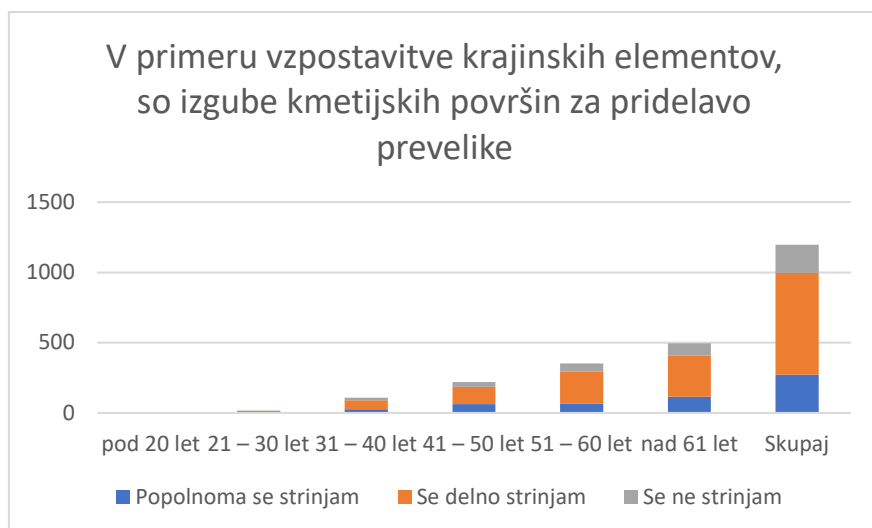
Tabela 3: Primerjava starostnih skupin in strinjanja trditvi: "V primeru vzpostavitve krajinskih elementov, so izgube kmetijskih površin za pridelavo prevelike."

	Popolnoma se strinjam		Se delno strinjam		Se ne strinjam		Skupaj	
	N	%	N	%	N	%	N	%
<i>pod 20 let</i>	0	0,0	2	100,0	0	0,0	2	0,2
<i>21 – 30 let</i>	4	22,2	11	61,1	3	16,7	18	1,5
<i>31 – 40 let</i>	26	23,9	65	59,6	18	16,5	109	9,1
<i>41 – 50 let</i>	62	28,2	124	56,4	34	15,5	220	18,4
<i>51 – 60 let</i>	65	18,4	230	65,2	58	16,4	353	29,5
<i>nad 61 let</i>	115	23,2	293	59,2	87	17,6	495	41,4
Skupaj	272	22,7	725	60,6	200	16,7	1197	100,0

Ključne ugotovitve:

- **Pod 20 let:** V tej starostni skupini nihče (0%) ni popolnoma soglašal, a vsi (100%) so se delno strinjali, da so izgube kmetijskih površin za pridelavo prevelike v primeru vzpostavitve krajinskih elementov.
- **21–30 let:** Med anketiranci, starimi od 21 do 30 let, se 4 (22,2%) popolnoma strinja, 11 (61,1%) se jih delno strinja, medtem ko se 3 (16,7%) ne strinja s trditvijo.
- **31–40 let:** V tej starostni skupini se 26 (23,9%) popolnoma strinja, 65 (59,6%) jih je delno soglašajočih, 18 (16,5%) pa se z njo ne strinja.
- **41–50 let:** Med anketiranci, starimi od 41 do 50 let, se 62 (28,2%) popolnoma strinja, 124 (56,4%) jih je delno soglašajočih, 34 (15,5%) pa se z trditvijo ne strinja.
- **51–60 let:** V tej starostni skupini se 65 (18,4%) popolnoma strinja, 230 (65,2%) jih je delno soglašajočih, 58 (16,4%) pa se z njo ne strinja.
- **Nad 61 let:** Med najstarejšimi anketiranci se 115 (23,2%) popolnoma strinja, 293 (59,2%) se jih delno soglašajočih, 87 (17,6%) pa se z trditvijo ne strinja.

Splošna analiza kaže, da se večina anketiranih v vseh starostnih skupinah vsaj delno strinja, da so izgube kmetijskih površin za pridelavo prevelike v primeru vzpostavitve krajinskih elementov. Med najstarejšimi anketiranci je višji odstotek popolnega strinjanja, medtem ko je med mlajšimi anketiranci odstotek delnega strinjanja nekoliko višji.

d) **Njihova prisotnost vpliva na zmanjšanje količine pridelka.**

Tabela 4: Primerjava starostnih skupin in strinjanja trditvi: "Njihova prisotnost vpliva na zmanjšanje količine pridelka."

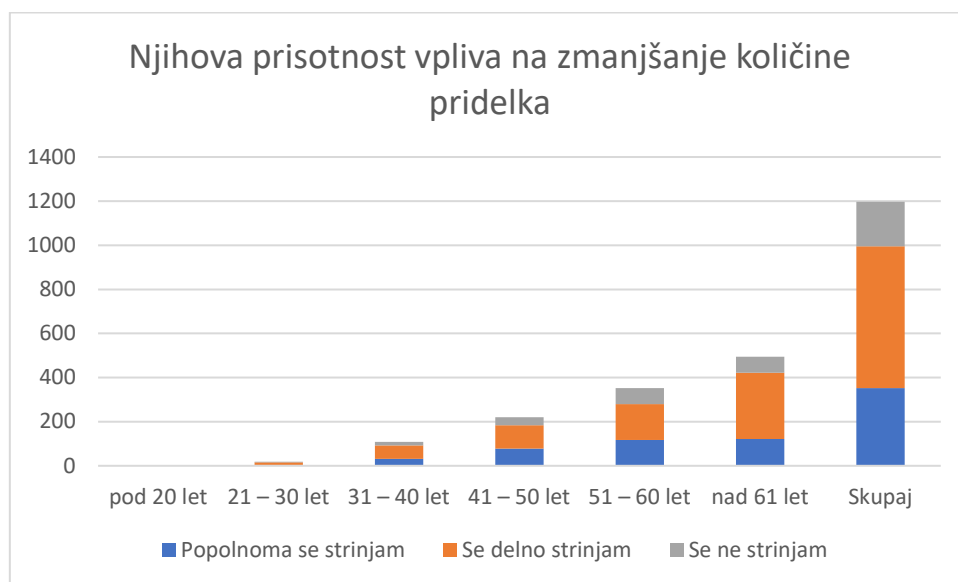
	Popolnoma se strinjam		Se delno strinjam		Se ne strinjam		Skupaj	
	N	%	N	%	N	%	N	%
<i>pod 20 let</i>	0	0,0	1	50,0	1	50,0	2	0,2
<i>21 – 30 let</i>	4	22,2	12	66,7	2	11,1	18	1,5
<i>31 – 40 let</i>	31	28,4	61	56,0	17	15,6	109	9,1
<i>41 – 50 let</i>	78	35,5	106	48,2	36	16,4	220	18,4
<i>51 – 60 let</i>	117	33,1	163	46,2	73	20,7	353	29,5
<i>nad 61 let</i>	122	24,6	300	60,6	73	14,7	495	41,4
Skupaj	352	29,4	643	53,7	202	16,9	1197	100,0

Ključne ugotovitve:

- **Pod 20 let:** V tej starostni skupini ni bilo nobenega anketiranca (0%), ki bi se popolnoma strinjal, vendar se je en (50%) anketiranec delno strinjal, medtem ko se je drugi (50%) s trditvijo ne strinja.
- **21–30 let:** Med anketiranci, starimi od 21 do 30 let, se 4 (22,2%) popolnoma strinja, 12 (66,7%) jih je delno strinja, medtem ko se 2 (11,1%) ne strinjata s trditvijo.

- **31–40 let:** V tej starostni skupini se 31 (28,4%) popolnoma strinja, 61 (56,0%) jih je delno strinja, 17 (15,6%) pa se z njo ne strinja.
- **41–50 let:** Med anketiranci, starimi od 41 do 50 let, se 78 (35,5%) popolnoma strinja, 106 (48,2%) jih je delno strinja, 36 (16,4%) pa se s trditvijo ne strinja.
- **51–60 let:** V tej starostni skupini se 117 (33,1%) popolnoma strinja, 163 (46,2%) jih je delno strinja, 73 (20,7%) pa se z njo ne strinja.
- **Nad 61 let:** Med najstarejšimi anketiranci se 122 (24,6%) popolnoma strinja, 300 (60,6%) jih je delno strinja, 73 (14,7%) pa se s trditvijo ne strinja.

Skupna analiza kaže, da večina anketiranih v vseh starostnih skupinah vsaj delno strinja, da prisotnost krajinskih elementov vpliva na zmanjšanje količine pridelka. Najvišji odstotek soglasja se pojavlja med anketiranci starimi od 41 do 50 let, medtem ko se med mlajšimi in starejšimi anketiranci odstotki strinjanja nekoliko razlikujejo.

e) **Njihova prisotnost prispeva k boljši kakovosti pridelka.**

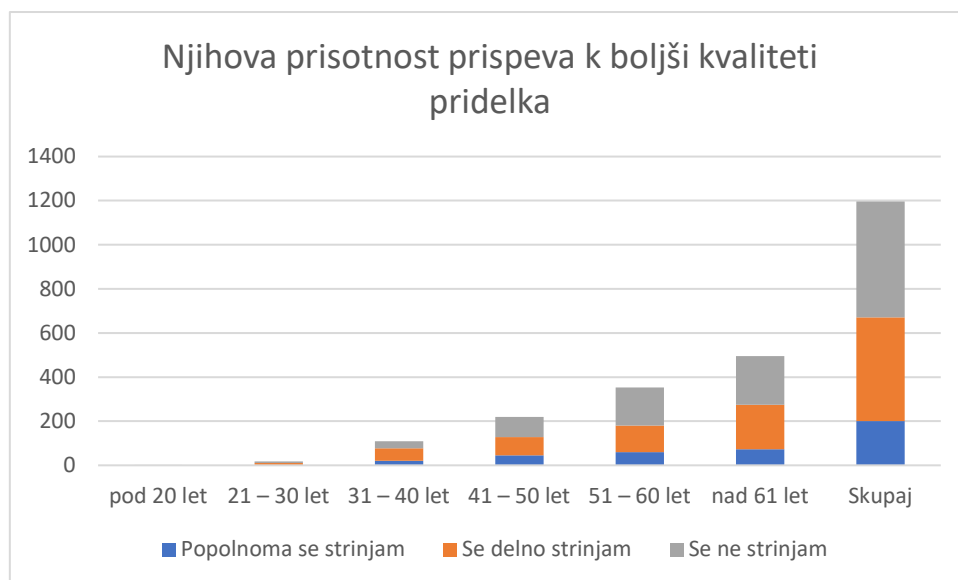
Tabela 5: Primerjava starostnih skupin in strinjanja trditvi: "Njihova prisotnost prispeva k boljši kakovosti pridelka."

	Popolnoma se strinjam		Se delno strinjam		Se ne strinjam		Skupaj	
	N	%	N	%	N	%	N	%
<i>pod 20 let</i>	0	0,0	0	0,0	2	100,0	2	0,2
<i>21 – 30 let</i>	1	5,6	10	55,6	7	38,9	18	1,5
<i>31 – 40 let</i>	21	19,3	56	51,4	32	29,4	109	9,1
<i>41 – 50 let</i>	46	20,9	82	37,3	92	41,8	220	18,4
<i>51 – 60 let</i>	60	17,0	120	34,0	173	49,0	353	29,5
<i>nad 61 let</i>	73	14,7	202	40,8	220	44,4	495	41,4
Skupaj	201	16,8	470	39,2	526	43,9	1197	100,0

Ključne ugotovitve:

- **Pod 20 let:** V tej starostni skupini ni bilo nobenega anketiranca (0%), ki bi se popolnoma ali delno strinjal s trditvijo, da prisotnost krajinskih elementov prispeva k boljši kakovosti pridelka. Dva anketiranca (100%) se s trditvijo nista strinjala.
- **21–30 let:** Med anketiranci, starimi od 21 do 30 let, se 1 (5,6%) popolnoma strinja, 10 (55,6%) se jih delno strinja, medtem ko se 7 (38,9%) ne strinja s trditvijo.
- **31–40 let:** V tej starostni skupini se 21 (19,3%) popolnoma strinja, 56 (51,4%) jih je delno strinja, 32 (29,4%) pa se z njo ne strinja.
- **41–50 let:** Med anketiranci, starimi od 41 do 50 let, se 46 (20,9%) popolnoma strinja, 82 (37,3%) se jih delno strinja, 92 (41,8%) pa se s trditvijo ne strinja.
- **51–60 let:** V tej starostni skupini se 60 (17,0%) popolnoma strinja, 120 (34,0%) se jih delno strinja, 173 (49,0%) pa se z njo ne strinja.
- **Nad 61 let:** Med najstarejšimi anketiranci se 73 (14,7%) popolnoma strinja, 202 (40,8%) se jih delno strinja, 220 (44,4%) pa se s trditvijo ne strinja.

Skupna analiza kaže, da se manjši delež anketiranih v vseh starostnih skupinah popolnoma strinja s trditvijo, da prisotnost krajinskih elementov prispeva k boljši kakovosti pridelka. Najvišji odstotek strinjanja se pojavlja med anketiranci starimi od 31 do 40 let, medtem ko so odstotki strinjanja precej nižji v preostalih starostnih skupinah.

f) Površine krajinskih elementov, morajo biti upravičene za kmetijske subvencije.

Tabela 6: Primerjava starostnih skupin in strinjanja trditvi: "Površine krajinskih elementov, morajo biti upravičene za kmetijske subvencije."

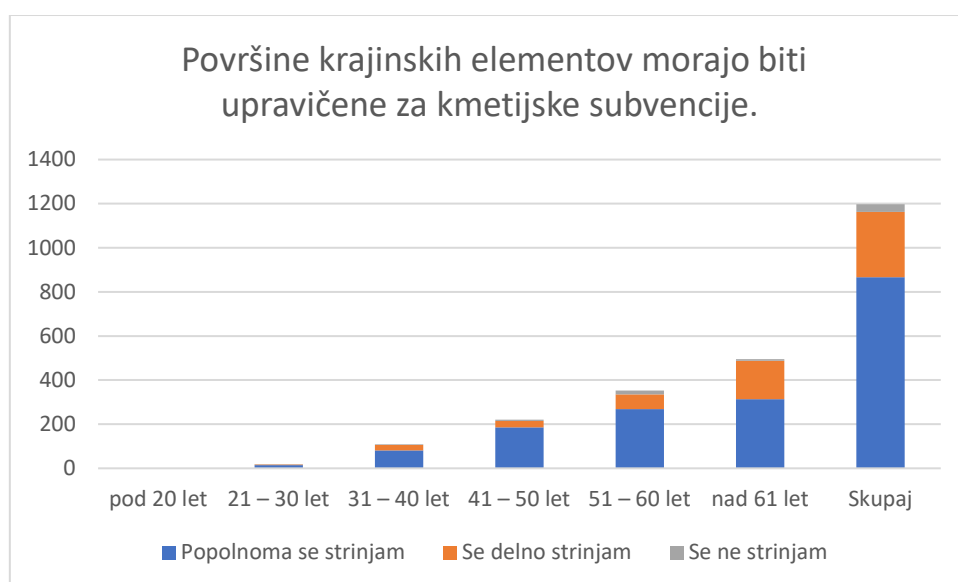
	Popolnoma se strinjam		Se delno strinjam		Se ne strinjam		Skupaj	
	N	%	N	%	N	%	N	%
<i>pod 20 let</i>	2	100,0	0	0,0	0	0,0	2	0,2
<i>21 – 30 let</i>	14	77,8	3	16,7	1	5,6	18	1,5
<i>31 – 40 let</i>	81	74,3	25	22,9	3	2,8	109	9,1
<i>41 – 50 let</i>	186	84,5	29	13,2	5	2,3	220	18,4
<i>51 – 60 let</i>	269	76,2	66	18,7	18	5,1	353	29,5
<i>nad 61 let</i>	314	63,4	173	34,9	8	1,6	495	41,4
Skupaj	866	72,3	296	24,7	35	2,9	1197	100,0

Ključne ugotovitve:

- **Pod 20 let:** V tej starostni skupini se 2 anketiranci (100%) popolnoma strinjata, da bi morale površine krajinskih elementov biti upravičene za kmetijske subvencije.
- **21–30 let:** Med anketiranci, starimi od 21 do 30 let, se 14 (77,8%) popolnoma strinja, 3 (16,7%) se delno strinjajo, medtem ko se 1 (5,6%) ne strinja s trditvijo.
- **31–40 let:** V tej starostni skupini se 81 (74,3%) popolnoma strinja, 25 (22,9%) se jih delno strinja, 3 (2,8%) pa se z njo ne strinja.

- **41–50 let:** Med anketiranci, starimi od 41 do 50 let, se 186 (84,5%) popolnoma strinja, 29 (13,2%) se jih delno strinja, 5 (2,3%) pa se s trditvijo ne strinja.
- **51–60 let:** V tej starostni skupini se 269 (76,2%) popolnoma strinja, 66 (18,7%) se jih delno strinja, 18 (5,1%) pa se z njo ne strinja.
- **Nad 61 let:** Med najstarejšimi anketiranci se 314 (63,4%) popolnoma strinja, 173 (34,9%) se jih delno strinja, 8 (1,6%) pa se s trditvijo ne strinja.

Skupna analiza kaže, da se večina anketiranih v vseh starostnih skupinah strinja, da bi morale površine krajinskih elementov biti upravičene za kmetijske subvencije. Najnižji odstotek strinjanja se pojavlja med anketiranci starimi nad 61 let (63,4%), medtem ko so odstotki strinjanja v drugih starostnih skupinah precej višji.

- **Rezultati poznavanja območij Nature 2000 v odvisnosti od starosti anketiranih oseb**

Vprašanje 5.1 v anketnem vprašalniku je preverjalo, ali imajo kmetijska gospodarstva svoje KZU v območju Natura 2000. Ker je 30,1% anketiranih odgovorilo, da ne vedo, če imajo KZU na območju Natura 2000, smo preverili, kakšna je starostna struktura tistih, ki tega ne vedo.

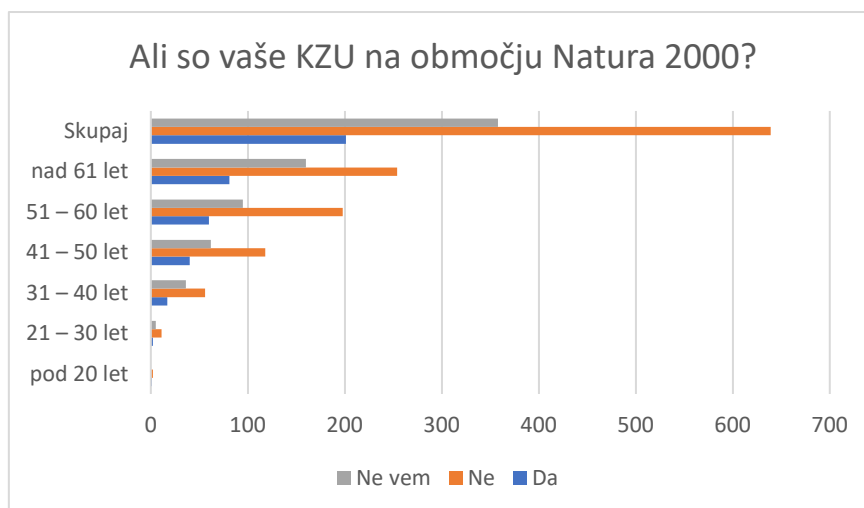
Tabela 7 Korelacija med starostjo anketirancev in KMG na območju Nature 2000.

	Da		Ne		Ne vem		Skupaj	
	N	%	N	%	N	%	N	%
<i>pod 20 let</i>	1	33,3	2	66,7	0	0,0	3	0,3
<i>21 – 30 let</i>	2	11,1	11	61,1	5	27,8	18	1,5
<i>31 – 40 let</i>	17	15,6	56	51,4	36	33,0	109	9,1
<i>41 – 50 let</i>	40	18,2	118	53,6	62	28,2	220	18,4
<i>51 – 60 let</i>	60	17,0	198	56,1	95	26,9	353	29,5
<i>nad 61 let</i>	81	16,4	254	51,3	160	32,3	495	41,3
Skupaj	201	16,8	639	53,3	358	29,9	1197	100,0

Ključne ugotovitve:

- Starostna skupina pod 20 let: vsi anketiranci so se glede vprašanja opredelili z »Da« (33,3%) ali z »Ne« (66,6%). To je tudi edina starostna skupina, ki ni odgovorila z »Ne vem«.
- Starostna skupina od 21 do 30 let: 27,8% anketirancev ni prepričanih, ali imajo površine na območju Nature 2000.
- Starostna skupina od 31 do 40 let: 33,0% anketirancev ni prepričanih, ali imajo površine na območju Nature 2000.
- Starostna skupina od 41 do 50 let: 28,2% anketirancev ni prepričanih, ali imajo površine na območju Nature 2000.
- Starostna skupina od 51 do 60 let: 26,9% anketirancev ni prepričanih, ali imajo površine na območju Nature 2000.
- Starostna skupina nad 61 let: 32,3% anketirancev ni prepričanih, ali imajo površine na območju Nature 2000.

Največ neodločenosti glede lastništva površin na območju Nature 2000 med starostnimi skupinami od 31 do 40 let (33,0%) in med starostnimi skupinami nad 61 let (32,3%), vendar bistvenih razlik med starostnimi skupinami nismo opazili.

- **Pojavljanje krajinskih elementov na KZU v odvisnosti od stopnje intenzivnosti pridelovalnega sistema kmetije**

Vprašanje 6 v anketnem vprašalniku je preverjalo, ali se na KZU kmetijskega gospodarstva nahajajo krajinski elementi. Zanimala nas je porazdelitev odgovor vprašanja 6 v odvisnosti od stopnje intenzivnosti pridelovalnega sistema kmetijskega gospodarstva (vprašanje 4.1).

Tabela 8: Primerjava stopnje intenzivnosti KMG in KRZ na KZU

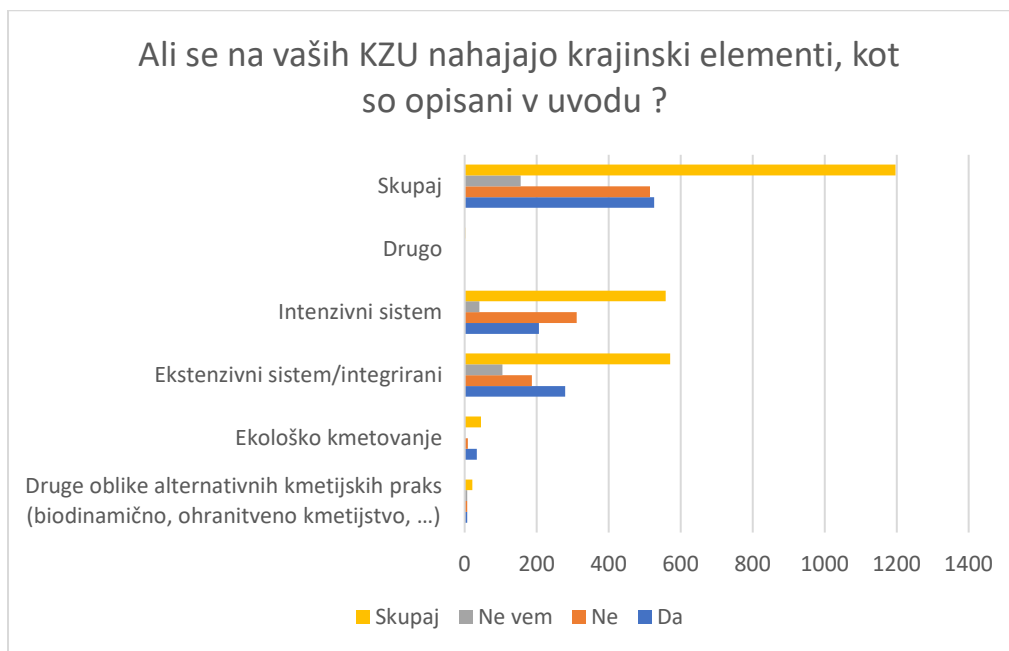
	Da		Ne		Ne vem		Skupaj	
	N	%	N	%	N	%	N	%
<i>Druge oblike alternativnih kmetijskih praks (biodinamično, ohranitveno kmetijstvo, ...)</i>	7	33,3	7	33,3	7	33,3	21	1,8
<i>Ekološko kmetovanje</i>	34	75,6	9	20,0	2	4,4	45	3,8
<i>Ekstenzivni sistem/integrirani</i>	279	48,9	187	32,7	105	18,4	571	47,7
<i>Intenzivni sistem</i>	206	36,9	311	55,7	41	7,3	558	46,6
<i>Drugo</i>	0	0,0	1	50,0	1	50,0	2	0,2
Skupaj	526	43,9	515	43,0	156	13,0	1197	100,0

Ključne ugotovitve:

- **Druge oblike alternativnih kmetijskih praks (biodinamično, ohranitveno kmetijstvo, ...):** Med anketiranci, ki se ukvarjajo z drugimi oblikami alternativnih kmetijskih praks, je odstotek prisotnosti krajinskih elementov na kmetijskih zemljiščih enakomerno razporejen. 33,3% anketirancev ima na njihovih kmetijskih zemljiščih nahajajo krajinski elementi, 33,3% pa ne, medtem ko 33,3% anketirancev ni prepričanih.

- **Ekološko kmetovanje:** Med anketiranci, ki se ukvarjajo z ekološkim kmetovanjem, večina (75,6%) potrjuje, da se na njihovih kmetijskih zemljiščih nahajajo krajinski elementi. 20,0% trdi, da jih ni prisotnih, medtem ko 4,4% ni prepričanih.
- **Ekstenzivni sistem/integrirani:** Med anketiranci, ki se ukvarjajo s sistemom ekstenzivnega kmetovanja ali integriranim pristopom, je 48,9% izjavilo, da se na njihovih kmetijskih zemljiščih nahajajo krajinski elementi. To nakazuje, da se na teh kmetijah pogosto pojavljajo krajinski elementi.
- **Intenzivni sistem:** Med anketiranci, ki se ukvarjajo z intenzivnim kmetovanjem, je 36,9% izjavilo prisotnost krajinskih elementov.

Kmetijska gospodarstva z intenzivnim pridelovalnim sistemom imajo nižji odstotek nahajanja krajinskih elementov na njihovih KZU v primerjavi z ekološkimi, ekstenzivnimi/integriranimi sistemi kar nakazuje, da so na intenzivnih kmetijah krajinski elementi manj pogosti. Največ krajinskih elementov se nahaja na KZU z ekološkim kmetovanjem.

- **Pojavlanje krajinskih elementov na KZU v odvisnosti od velikosti kmetijskega gospodarstva**

Vprašanje 6 v anketnem vprašalniku je preverjalo, ali se na KZU kmetijskega gospodarstva nahajajo krajinski elementi. Zanimala nas je porazdelitev odgovor vprašanja 6 v odvisnosti od velikosti (površine) kmetijskega gospodarstva (vprašanje 2).

Tabela 9: Primerjava velikosti KMG in KRZ na KZU

	Da		Ne		Ne vem		Skupaj	
	N	%	N	%	N	%	N	%
<i>manj kot 2 ha</i>	43	25,3	97	57,1	30	17,6	170	14,2
<i>2 – 4,9 ha</i>	131	38,3	155	45,3	56	16,4	342	28,6
<i>5 – 9,9 ha</i>	186	48,9	152	40,0	42	11,1	380	31,7
<i>10 – 19,9 ha</i>	120	50,6	98	41,4	19	8,0	237	19,8
<i>20 – 29,9 ha</i>	37	75,5	10	20,4	2	4,1	49	4,1
<i>30 – 49,9 ha</i>	6	50,0	4	33,3	2	16,7	12	1,0
<i>50 – 99,9 ha</i>	2	33,3	3	50,0	1	16,7	6	0,5
<i>nad 100 ha</i>	1	100,0	0	0,0	0	0,0	1	0,1
Skupaj	526	43,9	519	43,4	152	12,7	1197	100,0

Ključne ugotovitve:

- **Manj kot 2 ha:** Med anketiranci, ki imajo kmetije z manj kot 2 hektarjema, 25,3% izjavlja, da se na njihovih kmetijskih zemljiščih nahajajo krajinski elementi. 57,1% trdi, da jih ni prisotnih, medtem ko 17,6% anketirancev ni prepričanih.
- **2 – 4,9 ha:** Pri anketirancih, ki imajo kmetije med 2 in 4,9 hektarji, 38,3% izjavi, da se na njihovih kmetijskih zemljiščih nahajajo krajinski elementi. 45,3% trdi, da jih ni prisotnih, medtem ko 16,4% ni prepričanih.
- **5 – 9,9 ha:** Med anketiranci s kmetijami med 5 in 9,9 hektarji, 48,9% izjavi, da se na njihovih kmetijskih zemljiščih nahajajo krajinski elementi. 40,0% trdi, da jih ni prisotnih, medtem ko 11,1% ni prepričanih.
- **10 – 19,9 ha:** Pri anketirancih s kmetijami med 10 in 19,9 hektarji, 50,6% izjavi prisotnost krajinskih elementov na svojih zemljiščih. 41,4% trdi, da jih ni prisotnih, medtem ko 8,0% ni prepričanih.
- **20 – 29,9 ha:** Med anketiranci s kmetijami med 20 in 29,9 hektarji, 75,5% izjavi, da se na njihovih kmetijskih zemljiščih nahajajo krajinski elementi. 20,4% trdi, da jih ni prisotnih, medtem ko 4,1% ni prepričanih.
- **30 – 49,9 ha:** Pri anketirancih s kmetijami med 30 in 49,9 hektarji, 50,0% izjavi, da se na njihovih kmetijskih zemljiščih nahajajo krajinski elementi. 33,3% trdi, da jih ni prisotnih, medtem ko 16,7% ni prepričanih.

- **50 – 99,9 ha:** Med anketiranci s kmetijami med 50 in 99,9 hektarji, 33,3% izjavi, da se na njihovih kmetijskih zemljiščih nahajajo krajinski elementi. 50,0% trdi, da jih ni prisotnih, medtem ko 16,7% ni prepričanih.
- **Nad 100 ha:** Pri anketirancih s kmetijami večjimi od 100 hektarjev, 100,0% izjavi prisotnost krajinskih elementov na svojih zemljiščih.

Na podlagi rezultatov anketiranja glede prisotnosti krajinskih elementov na kmetijskih zemljiščih lahko ugotovimo, da manjša kmetijska gospodarstva z manj kot 2 hektarjema kažejo najnižji delež prisotnosti krajinskih elementov, pri čemer 25,3% anketirancev potrdi prisotnost krajinskih elementov na svojih KZU. S povečevanjem velikosti kmetijskih gospodarstev narašča tudi delež anketirancev, ki potrjujejo prisotnost teh elementov na svojih zemljiščih do velikosti kmetijskega gospodarstva 30ha. Najvišji delež prisotnosti krajinskih elementov je opazen pri kmetijah med 20 in 29,9ha, kjer je prisotnost krajinskih elementov potrdilo kar 75,5% anketirancev. Med 30ha in 49,9ha le 33,3% anketirancev potrdi prisotnost krajinskih elementov, prav tako pri velikosti kmetijskega gospodarstva v skupini med 50ha in 99,9ha.

- **Pojavljanje krajinskih elementov na KZU v odvisnosti od prevladujoče rabe KZU**

Vprašanje 6 v anketnem vprašalniku je preverjalo, ali se na KZU kmetijskega gospodarstva nahajajo krajinski elementi. Zanimala nas je porazdelitev odgovor vprašanja 6 v odvisnosti od prevladujoče rabe kmetijskega gospodarstva (vprašanje 5).

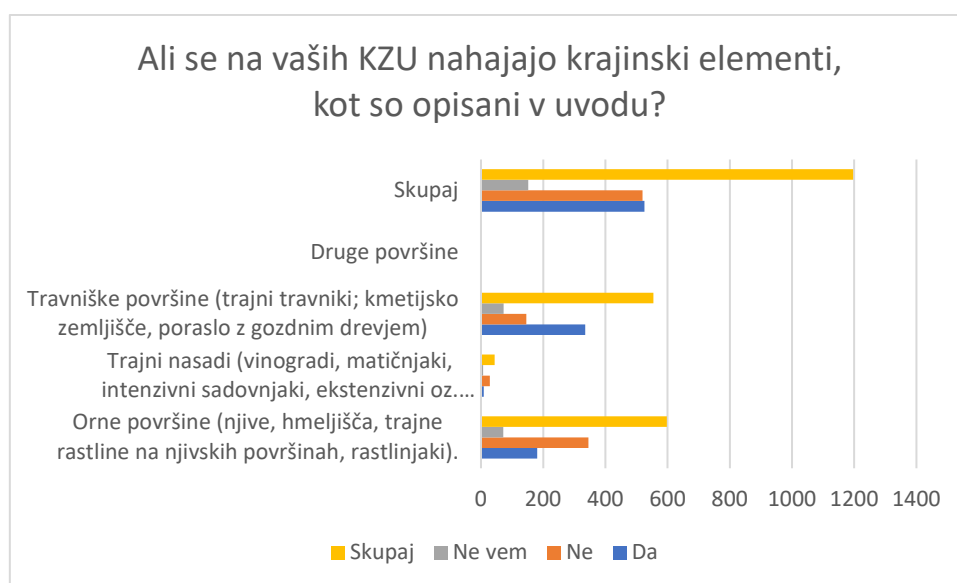
Tabela 10: Primerjava prevladujoče rabe KZU in KRZ na KZU

	Da		Ne		Ne vem		Skupaj	
	N	%	N	%	N	%	N	%
<i>Orne površine (njive, hmeljišča, trajne rastline na njivskih površinah, rastlinjaki).</i>	181	34,41	345	66,5	72	47,4	598	50,0
Trajni nasadi (vinogradi, matičnjaki, intenzivni sadovnjaki, ekstenzivni oz. travniški sadovnjaki, ostali trajni nasadi)	9	1,71	28	5,4	7	4,6	44	3,7
<i>Travniške površine (trajni travniki; kmetijsko zemljišče, poraslo z gozdnim drevjem)</i>	335	63,69	146	28,1	73	48,0	554	46,3
<i>Druge površine</i>	1	0,19	0	0,0	0	0,0	1	0,1
Skupaj	526	43,9	519	43,3	152	12,8	1197	100,0

Ključne ugotovitve:

- **Orne površine (njive, hmeljišča, trajne rastline na njivskih površinah, rastlinjaki):** Med anketiranci, kjer prevladujejo orne površine, 34,41% izjavlja, da se na njihovih kmetijskih zemljiščih nahajajo krajinski elementi. 66,5% trdi, da jih ni prisotnih, medtem ko 47,4% ni prepričanih.
- **Trajni nasadi (vinogradi, matičnjaki, intenzivni sadovnjaki, ekstenzivni oz. travniški sadovnjaki, ostali trajni nasadi):** Med anketiranci, kjer prevladujejo trajni nasadi, 1,71% izjavlja, da se na njihovih kmetijskih zemljiščih nahajajo krajinski elementi. 5,4% trdi, da jih ni prisotnih, medtem ko 4,6% ni prepričanih.
- **Travniške površine (trajni travniki; kmetijsko zemljišče, poraslo z gozdnim drevjem):** Med anketiranci, kjer prevladujejo travniške površine, 63,69% izjavlja prisotnost krajinskih elementov na svojih zemljiščih. 28,1% trdi, da jih ni prisotnih, medtem ko 48,0% ni prepričanih.
- **Druge površine:** Med anketiranci, ki imajo druge površine kot prevladujočo rabo, 0,19% izjavlja prisotnost krajinskih elementov na svojih zemljiščih. Noben anketiranec ni trdil, da jih ni prisotnih.

Celotna analiza nam kaže, da obstaja povezava med prevladujočo rabo kmetijskih zemljišč in prisotnostjo krajinskih elementov. Anketiranci za kmetijska gospodarstva, kjer prevladujejo travniške površine, pogosteje poročajo o prisotnosti krajinskih elementov, medtem ko tisti s prevladujočimi orni površinami manj pogosto poročajo o njihovi prisotnosti.

- **Pripravljenost za vzpostavitev novih krajinskih elementov na KZU v odvisnosti od velikosti kmetijskega gospodarstva**

Vprašanje 8 v anketnem vprašalniku je preverjalo, ali bi bili pripravljeni na KZU kmetijskega gospodarstva vzpostaviti nov krajinski elementi v primeru prejema finančnega nadomestila. Zanimala nas je porazdelitev odgovor vprašanja 8 v odvisnosti od velikosti kmetijskega gospodarstva (vprašanje 2).

Tabela 11: Primerjava pripravljenosti vzpostavitve novih krajinskih elementov in velikostjo KMG

	Da		Ne		Ne vem		Drugo		Skupaj	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
<i>manj kot 2 ha</i>	68	15,3	65	15,5	36	10,9	1	33,3	170	14,2
<i>2 – 4,9 ha</i>	122	27,5	129	30,7	91	27,6	0	0,0	342	28,6
<i>5 – 9,9 ha</i>	141	31,8	130	31,0	108	32,7	1	33,3	380	31,7
<i>10 – 19,9 ha</i>	87	19,6	74	17,6	75	22,7	1	33,3	237	19,8
<i>20 – 29,9 ha</i>	17	3,8	16	3,8	16	4,8	0	0,0	49	4,1
<i>30 – 49,9 ha</i>	5	1,1	4	1,0	3	0,9	0	0,0	12	1,0
<i>50 – 99,9 ha</i>	3	0,7	2	0,5	1	0,3	0	0,0	6	0,5
<i>nad 100 ha</i>	1	0,2	0	0,0	0	0,0	0	0,0	1	0,1
Skupaj	444	37,1	420	35,1	330	27,6	3	0,3	1197	100,0

Ključne ugotovitve:

- **Manj kot 2 ha:** Med anketiranci, ki imajo manj kot 2 hektarja kmetijskih zemljišč, je 15,3% izjavilo, da so pripravljeni vzpostaviti nove krajinske elemente. 15,5% trdi, da niso pripravljeni, medtem ko 10,9% ni prepričanih.
- **2 – 4,9 ha:** Med anketiranci, ki imajo med 2 in 4,9 hektarja kmetijskih zemljišč, je 27,5% izjavilo, da so pripravljeni vzpostaviti nove krajinske elemente. 30,7% trdi, da niso pripravljeni, medtem ko 27,6% ni prepričanih.
- **5 – 9,9 ha:** Med anketiranci, ki imajo med 5 in 9,9 hektarja kmetijskih zemljišč, je 31,8% izjavilo, da so pripravljeni vzpostaviti nove krajinske elemente. 31,0% trdi, da niso pripravljeni, medtem ko 32,7% ni prepričanih.
- **10 – 19,9 ha:** Med anketiranci, ki imajo med 10 in 19,9 hektarja kmetijskih zemljišč, je 19,6% izjavilo, da so pripravljeni vzpostaviti nove krajinske elemente. 17,6% trdi, da niso pripravljeni, medtem ko 22,7% ni prepričanih.

- 20 – 29,9 ha: Med anketiranci, ki imajo med 20 in 29,9 hektarja kmetijskih zemljišč, je 3,8% izjavilo, da so pripravljeni vzpostaviti nove krajinske elemente. 3,8% trdi, da niso pripravljeni, medtem ko 4,8% ni prepričanih.
- 30 – 49,9 ha: Med anketiranci, ki imajo med 30 in 49,9 hektarja kmetijskih zemljišč, je 1,1% izjavilo, da so pripravljeni vzpostaviti nove krajinske elemente. 1,0% trdi, da niso pripravljeni, medtem ko 0,9% ni prepričanih.
- 50 – 99,9 ha: Med anketiranci, ki imajo med 50 in 99,9 hektarja kmetijskih zemljišč, je 0,7% izjavilo, da so pripravljeni vzpostaviti nove krajinske elemente. 0,5% trdi, da niso pripravljeni, medtem ko 0,3% ni prepričanih.
- Nad 100 ha: Med anketiranci, ki imajo več kot 100 hektarjev kmetijskih zemljišč, je 0,2% izjavilo, da so pripravljeni vzpostaviti nove krajinske elemente. Noben anketiranec s tem obsegom kmetij ni trdil, da niso pripravljeni ali da ne vedo.

Celotna analiza nam kaže da so manjše kmetije bolj pripravljene vzpostaviti nove krajinske elemente, medtem ko se s povečanjem velikosti kmetij ta pripravljenost zmanjšuje.

- **Pripravljenost za vzpostavitev novih krajinskih elementov na KZU v odvisnosti od lege KZU na OMD območjih**

Vprašanje 8 v anketnem vprašalniku je preverjalo, ali bi bili pripravljeni na KZU kmetijskega gospodarstva vzpostaviti nov krajinski elementi v primeru prejema finančnega nadomestila. Zanimala nas je porazdelitev odgovor vprašanja 8 v odvisnosti od velikosti lege kmetijskega gospodarstva znotraj oz. izven OMD območij (vprašanje 3).

Tabela 12: Primerjava pripravljenosti vzpostavitve novih krajinskih elementov in KMG na OMD

	Da		Ne		Ne vem		Drugo		Skupaj	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
<i>V celoti znotraj OMD</i>	300	67,6	339	80,7	256	77,6	3	100,0	898	75,0
<i>Delno znotraj OMD</i>	64	14,4	37	8,8	28	8,5	0	0,0	129	10,8
<i>Izven OMD</i>	80	18,0	44	10,5	46	13,9	0	0,0	170	14,2
Skupaj	444	37,1	420	35,1	330	27,6	3	0,3	1197	100,0

- **V celoti znotraj OMD** : Med anketiranci, ki imajo kmetijska zemljišča v celoti znotraj območja OMD, je 67,6% izjavilo, da so pripravljeni vzpostaviti nove krajinske elemente. 80,7% trdi, da niso pripravljeni, medtem ko 77,6% ni prepričanih.
- **Delno znotraj OMD** : Med anketiranci, ki imajo kmetijska zemljišča delno znotraj območja OMD, je 14,4% izjavilo, da so pripravljeni vzpostaviti nove krajinske elemente. 8,8% trdi, da niso pripravljeni, medtem ko 8,5% ni prepričanih.
- **Izven OMD**: Med anketiranci, ki imajo kmetijska zemljišča izven območja OMD, je 18,0% izjavilo, da so pripravljeni vzpostaviti nove krajinske elemente. 10,5% trdi, da niso pripravljeni, medtem ko 13,9% ni prepričanih

Celotna analiza nam kaže, da so anketiranci, katerih kmetijska zemljišča so v celoti znotraj območja OMD, bolj pripravljeni vzpostaviti nove krajinske elemente, medtem ko so tisti, katerih zemljišča so delno ali v celoti izven območja OMD, manj pripravljeni vzpostaviti nove krajinske elemente.

- **Pripravljenost za vzpostavitev novih krajinskih elementov na KZU v odvisnosti od prevladujoče rabe KZU kmetijskega gospodarstva**

Vprašanje 8 v anketnem vprašalniku je preverjalo, ali bi bili pripravljeni na KZU kmetijskega gospodarstva vzpostaviti nov krajinski elementi v primeru prejema finančnega nadomestila. Zanimala nas je porazdelitev odgovor vprašanja 8 v odvisnosti od prevladujoče rabe KZU kmetijskega gospodarstva (vprašanje 5).

Tabela 13: Primerjava pripravljenosti vzpostavitve novih krajinskih elementov in prevladujoče rabe KZU

	Da		Ne		Ne vem		Drugo		Skupaj	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
<i>Orne površine (njive, hmeljišča, trajne rastline na njivskih površinah, rastlinjaki).</i>	244	54,95	186	35,8	166	109,2	2	0,2	598	50,0
Trajni nasadi (vinogradi, matičnjaki, intenzivni sadovnjaki, ekstenzivni oz. travniški sadovnjaki, ostali trajni nasadi)	12	2,70	16	3,1	16	10,5	0	0,0	44	3,7
<i>Travniške površine (trajni travniki; kmetijsko zemljišče, poraslo z gozdnim drevjem)</i>	188	42,34	217	41,8	148	97,4	1	0,1	554	46,3
<i>Druge površine</i>	0	0,00	1	0,2	0	0,0	0	0,0	1	0,1
Skupaj	444	37,1	420	35,1	330	27,6	3	0,3	1197	100

Ključne ugotovitve:

- **Orne površine (njive, hmeljišča, trajne rastline na njivskih površinah, rastlinjaki):** Med anketiranci, ki imajo prevladujoče orne površine, 54,95% izjavlja, da so pripravljeni vzpostaviti nove krajinske elemente. 35,8% trdi, da niso pripravljeni, medtem ko 9,2% ni prepričanih.
- **Trajni nasadi (vinogradi, matičnjaki, intenzivni sadovnjaki, ekstenzivni oz. travniški sadovnjaki, ostali trajni nasadi):** Med anketiranci, ki imajo prevladujoče trajne nasade, 2,70% izjavlja, da so pripravljeni vzpostaviti nove krajinske elemente. 3,1% trdi, da niso pripravljeni, medtem ko 10,5% ni prepričanih.
- **Travniške površine (trajni travniki; kmetijsko zemljišče, poraslo z gozdnim drevjem):** Med anketiranci, ki imajo prevladujoče travniške površine, 42,34% izjavlja, da so pripravljeni vzpostaviti nove krajinske elemente. 41,8% trdi, da niso pripravljeni, medtem ko 9,7% ni prepričanih.

Celotna analiza nam kaže, da anketiranci, katerih kmetijska zemljišča imajo prevladujočo rabo ornih površin, so bolj pripravljeni vzpostaviti nove krajinske elemente v primerjavi z anketiranci, katerih kmetijska zemljišča imajo prevladujočo rabo trajnih nasadov ali travniških površin.

- **Pripravljenost za vzpostavitev novih krajinskih elementov na KZU v odvisnosti od prekrivanja z območji Natura 2000**

Vprašanje 8 v anketnem vprašalniku je preverjalo, ali bi bili pripravljeni na KZU kmetijskega gospodarstva vzpostaviti nov krajinski elementi v primeru prejema finančnega nadomestila. Zanimala nas je porazdelitev odgovor vprašanja 8 v odvisnosti od prekrivanja KZU z območju Natura 2000 (vprašanje 5.1).

Tabela 14:: Primerjava pripravljenosti vzpostavitve novih krajinskih elementov in KMG na Naturi 2000

	Da		Ne		Ne vem		Drugo		Skupaj	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
<i>Imam območja znotraj NATURE 2000</i>	79	17,8	81	19,3	40	12,1	1	33,3	201	16,8
<i>Nimam območij znotraj NATURE 2000</i>	238	53,6	211	50,2	188	57,0	1	33,3	638	53,3
<i>Ne vem, če imam območja znotraj NATURE 2000</i>	127	28,6	128	30,5	102	30,9	1	33,3	358	29,9
Skupaj	444	37,1	420	35,1	330	27,6	3	0,3	1197	100,0

Ključne ugotovitve:

- **Imam območja znotraj NATURE 2000:** Med anketiranci, ki imajo območja znotraj območja Natura 2000, 17,8% izjavlja, da so pripravljeni vzpostaviti nove krajinske elemente. 19,3% trdi, da niso pripravljeni, medtem ko 12,1% ni prepričanih.
- **Nimam območij znotraj NATURE 2000:** Med anketiranci, ki nimajo območij znotraj območja Natura 2000, 53,6% izjavlja, da so pripravljeni vzpostaviti nove krajinske elemente. 50,2% trdi, da niso pripravljeni, medtem ko 57,0% ni prepričanih.
- **Ne vem, če imam območja znotraj NATURE 2000:** Med anketiranci, ki niso prepričani, ali imajo območja znotraj območja Natura 2000, 28,6% izjavlja, da so pripravljeni vzpostaviti nove krajinske elemente. 30,5% trdi, da niso pripravljeni, medtem ko 30,9% ni prepričanih.

Analiza kaže, da so anketirani s KZU znotraj območij Natura 2000 manj pripravljeni vzpostaviti nove krajinske elemente kot anketirani s KZU izven območij Nature 2000.

Zaključek

Rezultati raziskave kažejo različne izzive in priložnosti za kmetovalce pri vzpostavitvi krajinskih elementov v kmetijskem prostoru. Kljub prepoznavanju koristi, ki jih krajinski elementi prinašajo za biotsko pestrost in stabilnost kmetijskega ekosistema, še vedno obstajajo ovire za njihovo vzpostavitev. Med temi ovirami so pomanjkanje znanja o vplivu krajinskih elementov na kvaliteto pridelka, različne potrebe in okoliščine posameznih kmetovalcev ter finančna podpora.

Rezultati raziskave poudarjajo potrebo po celostnem pristopu k spodbujanju vzpostavitve krajinskih elementov v kmetijskih okoljih, ki upošteva potrebe in okoliščine kmetovalcev ter zagotavlja ustrezno finančno podporo, izobraževanje in strokovno svetovanje.

Pomembno je tudi izpostaviti, da je bila ugotovljena potreba po strokovni pomoči pri vzpostavitvi novega krajinskega elementa ali pri ohranjanju in vzdrževanju obstoječih. Skoraj polovica anketirancev (41,7%) je izrazila željo po strokovni pomoči, kar kaže na to, da je pri vzpostavljanju in ohranjanju krajinskih elementov potrebno povečati dostop do strokovnega znanja in nasvetov. Medtem ko 33,9% anketirancev meni, da strokovne pomoči ne potrebujejo, še vedno ostaja 24% anketirancev, ki niso prepričani o svoji potrebi po strokovni pomoči. Na podlagi teh ugotovitev je mogoče sklepati, da bi morali biti nadaljnji ukrepi in politike usmerjeni v izboljšanje dostopa do strokovne pomoči, v povečanje ozaveščenosti o koristih krajinskih elementov in zagotavljanje ustrezne finančne podpore.

Predstavljen del rezultatov izvedene ankete in odgovori na obravnavana vprašanja nakazujejo, da bosta priročnik in brošura, ki bosta pripravljena v sklopu tega EIP projekta tudi na osnovi praktičnih preizkusov na partnerskih kmetijah dobrodošla. Vsebovala bosta strokovne in praktične napotke ter predstavljala eno izmed oblik strokovne pomoči tistim, ki bodo pripravljene vzpostaviti nove krajinske elemente oz. tistim, ki vzdržujejo in ohranjajo obstoječe krajinske elemente.